

– підтримка розвитку об'єктів інфраструктури споживчого ринку та створення дієвої системи просування товарів, які виробляються місцевими підприємствами, на внутрішній та міжнародні ринки;

– відновлення та формування нових міжгалузевих зв'язків в економіці регіону, розвиток міжрегіонального співробітництва, покращання взаємовідносин та розвиток партнерства між всіма учасниками ринку;

– забезпечення ефективної взаємодії органів місцевого самоврядування і приватного бізнесу на засадах узгодження їхніх економічних інтересів та цілей розвитку. Передусім, така взаємодія необхідна щодо розв'язання проблем підвищення якості і безпеки товарів, скорочення тіньових схем та оборотів в торгівлі, дотримання правил торговельного обслуговування, забезпечення прозорості сплати податків та оплати праці зайнятих, інноваційного розвитку споживчого ринку. В рамках підвищення дієвості такої взаємодії доцільним вважається запровадження механізму державно-приватного партнерства, який би опирався на відповідні угоди та домовленості, всебічно враховував би інтереси партнерів, передбачав чіткий розподіл сфер відповідальності, формував базові моделі фінансування, організації діяльності, кооперування тощо. До прикладу, участь представника приватного бізнесу в державно-приватному партнерстві щодо реалізації інвестиційного проекту, може бути здійснена на умовах укладання угоди за рахунок коштів місцевого бюджету за трьома варіантами: 1) у формі забезпечення державних гарантій за кредитами, залученими приватним бізнесом для реалізації угоди; 2) у формі надання майна, яке перебуває у власності територіальної громади в довірче управління або оренду, в тому числі на пільгових умовах; 3) у формі надання приватному партнеру земельної ділянки, яка перебуває у комунальній власності, на якому буде розташовуватися об'єкт угоди.

Реалізація означених стратегічних пріоритетів має здійснюватися шляхом: створення сприятливого підприємницького клімату в регіоні та зняття адміністративних і організаційних бар'єрів, які заважають входженню нових підприємницьких структур на споживчий ринок; поліпшення бізнес-клімату шляхом впровадження політики дерегуляції, посилення позицій місцевих виробників на ринку споживчих товарів та збільшення їх внеску в загальні обсяги виробництва та доходи місцевого бюджету; надання суб'єктам споживчого ринку реальної фінансової і організаційно-методичної підтримки; сприяння розвитку консьюмерських

організацій, надання допомоги в проведенні ними незалежної експертизи товарів і послуг, підтримка всіх можливих форм громадського контролю на споживчому ринку регіону.

Загалом, побудова ефективної системи стратегічного управління розвитком регіонального споживчого ринку має ґрунтуватися на багаторівневому підході, що передбачає необхідність поєднання та взаємоузгодження дій на макро-, мезо- та мікрорівнях всіх учасників ринкової системи, а також включає вироблення дієвих механізмів координування діяльності та розвитку партнерських відносин.

Література

1. Мазаракі А. Ринок споживчих товарів в Україні: посткризові тенденції / А. Мазаракі, В. Лагутін // Економіка України. – 2011. – №9. – С.17-26.

2. Тенденції тіньової економіки в Україні в 1 кварталі 2016 року / [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents>

3. Державна служба статистики України - Офіційний сайт: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Світлана ПРОХОРОВСЬКА

Тернопільський національний економічний університет, Україна

Ольга ДЯКІВ

Тернопільський національний економічний університет, Україна

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ РЕГІОНІВ

В сучасних умовах ефективність регіонального управління людськими ресурсами залежить від: соціальної і політичної стабільності в регіоні; рівня розвитку регіону, промисловості та її інфраструктури; забезпеченості людськими ресурсами та їхнього інтелектуального потенціалу; мотивації до праці та професійно-кваліфікаційного розвитку працівників.

Кожна категорія ресурсів має свої специфічні властивості: зміст, характеристики, структуру, які обумовлені їхньою природою, місцем і роллю в економічній системі. Особливість саме людських ресурсів полягає в їхній специфіці. На відміну від машин і сировини люди наділені

інтелектом і, відповідно, їхня участь у виробничому процесі не механічна, а емоційно-свідома, осмислена. Людина має творчі, підприємницькі здібності та на відміну від інших ресурсів, продуктивність цих здібностей не має видимих меж і саме в людських ресурсах приховані найбільші резерви для підвищення ефективності функціонування регіону (організацій). В умовах впровадження новітніх технологій можливий моральний знос людських ресурсів, але люди внаслідок особистої мотивації постійно і усвідомлено прагнуть до вдосконалення, підвищення кваліфікації, оновлення знань і професійних навичок.

В умовах переходу країни на інноваційний шлях розвитку важливо врахувати той факт, що конкуренція між країнами і регіонами відбувається в основному не в матеріальній сфері, а в галузі ідей, стратегій, проектів, нових знань та їхнього позитивного впливу на свідомість людей. Лідерські позиції в цьому напрямку здатні забезпечити прорив в економіці і соціальній політиці як окремих регіонів, так і країни загалом. Кожен конкурентоспроможний регіон виступає стійким підґрунтям, опорою для досягнення конкурентоспроможності економіки країни. І тут провідне місце займає система управління людськими ресурсами, що функціонує в регіонах. Така система передбачає: конкурентоспроможність регіональної влади, що забезпечується: ефективним механізмом адміністративного управління територією; високим рівнем розвитку і використання людського потенціалу регіону, а також самоорганізацією; економічною, соціальною і культурною привабливістю регіону; інноваційною системою організації територіального бізнесу, активною політикою його просування в інші регіони і на міжнародний ринок.

На жаль, в нашій країні регіональна організація, що склалася, не забезпечує відтворення і капіталізацію ключового активу – людських ресурсів. Це виражається в дестабілізації якості життя населення окремих регіонів.

Тому нині головне завдання територіальних органів влади полягає в тому, щоб, виходячи з наявних в регіоні сприятливих чинників, розробити, прийняти і реалізувати таку стратегію, яка б не просто відповідала пріоритетам і інтересам певних груп лобіювання, а забезпечувала б досягнення перспективних цілей загального територіального розвитку з урахуванням економічної кон'юнктури.

В цьому випадку пріоритетного значення набувають ключові компетенції (чинники успіху), з-поміж яких варто виділити [1]:

- компетенцію майстерності – здатність виготовляти продукцію та надавати послуги на рівні світових стандартів;
- компетенцію знань – здатність створювати і продавати нові знання, технології і наукомісткі продукти і послуги;
- компетенцію зв'язків – здатність створювати і продавати послуги у сфері комунікацій;
- компетенцію ефективного управління регіоном як єдиною системою (корпорацією), спрямовану на досягнення спільних цілей відповідних груп територіального впливу;
- компетенцію співпраці – здатність ефективно виявляти і погоджувати інтереси різних груп впливу, стратегічних партнерів і на цій основі формулювати спільні цілі і реалізувати стратегії їхнього досягнення.

Варто відзначити, що сучасна соціально-економічна ситуація змінила систему цінностей і життєвих установок нового покоління українців, основними складовими якої стали [2]:

- економічний раціоналізм – здатність здійснювати економічні дії, що диктуються міркуваннями економічної вигоди;
- висока інноваційність – здатність засвоювати і застосовувати нові моделі у виробництві і бізнесі;
- різноманітність і гнучкість моделей економічної поведінки суб'єктів трудових відносин;
- орієнтація не лише на групові, але і на інституціональні (моральні, цивільні) цінності;
- висока культура партнерських трудових відносин;
- законослухняність суб'єктів трудових відносин, яка передбачає дотримання діючих правових норм і їхнє виконання;
- політична нейтральність економічної культури;
- висока трудова мораль: чесність, відповідальність, дисциплінованість, висока якість праці.

Таким чином, в умовах глобалізаційних процесів українська концепція управління людськими ресурсами повинна опиратися не лише на зарубіжні теорії, але і на особливості українського національного характеру та менталітету з урахуванням вітчизняного досвіду, історичних особливостей розвитку регіонів України.

Література

1. Дяків О.П. Методичні підходи щодо формування лідерських

компетенцій менеджера /О.П. Дяків, С.А. Прохоровська //Вісник Донецького Національного університету: [наук. журнал]. – Серія В. Економіка і право Спец.вип.: том 1, 2012. – С. 74 –78

2. Макарова И.К. Управление человеческими ресурсами: пять уроков эффективно HR-менеджмента / И.К. Макарова. – М.: Дело. 2007. – 232 с.

3. Щегорцов В.А. Антикризисное управление человеческими ресурсами / В.А. Щегорцов, В.А. Таран, О.М. Особенков – М.: Тип. «Новости», 2011.

Анастасія ПУНДА

Хмельницький ННІ Університет ДФС України

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТРАНСКОРДОНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Процес входження України у європейський інтеграційний простір та визнання її європейськими партнерами, потребує координації зусиль з розвитку співпраці з країнами ЄС і в першу чергу – сусідами України. Тому саме розвиток транскордонних регіонів, в рамках яких формуються інтенсивні та багаторівневі взаємозв'язки між усіма суб'єктами та учасниками транскордонного співробітництва, є важливим об'єктом сучасної регіональної політики.

Військова агресія Росії переорієнтувала транскордонне співробітництво прикордонних регіонів Україна-Росія у напрямку поглибленої співпраці за участю країн-членів Європейського Союзу та активізувала міжрегіональне співробітництво на рівні європейських інституцій.

В Україні транскордонне співробітництво є одним з важливих напрямів європейської інтеграції, яка здійснюється на регіональному рівні та посідає провідне місце в процесі формування її регіональної політики. Поглиблення транскордонного співробітництва відкриває нові можливості для активізації господарської діяльності на периферійних територіях й підвищення їх конкурентоспроможності шляхом мобілізації природно-ресурсного потенціалу сусідніх територій. Дане об'єднання зусиль для вирішення спільних проблем найбільш ефективно здійснюється через реалізацію так званих транскордонних проектів у

різних сферах суспільного життя, тому саме регіональна політика держави у сфері розвитку транскордонного співробітництва повинна бути спрямована на організацію ефективної системи підготовки та забезпечення реалізації транскордонних проектів [7, с. 42].

Для чіткого уявлення про транскордонну співпрацю можна виділити чотири рівні її реалізації:

– перший місцевий рівень – конкретна співпраця між суб'єктами прикордонних територій;

– другий регіональний рівень – здійснення координації між регіонами сусідніх країн, реалізується регіональна політика транскордонного співробітництва з урахуванням інтересів держави та місцевих органів влади;

– третій державний рівень – вироблення національної політики транскордонного співробітництва та узгодження національних інтересів із загальноєвропейськими, а також здійснення гармонізації національних та регіональних цілей;

– четвертий міжнародний рівень – реалізація політики загальноєвропейських інтересів, здійснення координації національної регіональної політики для збалансованого розвитку європейського простору.

Таким чином, виходячи з усього наведеного вище, є усі підстави вести мову щодо доцільності розробки самостійної регіональної політики розвитку транскордонного співробітництва у двох вимірах: як політики держави щодо розвитку транскордонного співробітництва, так і власної політики прикордонних регіонів.

Транскордонне співробітництво сприяє залученню фінансових ресурсів зі структурних фондів Європейського Союзу, які переважно використовуються для реалізації спільних проектів прикордонних суміжних регіонів, що являє собою спільний механізм вирішення проблем та підвищення конкурентоспроможності регіонів, проте дане фінансування є цільовим і передбачає залучення власних ресурсів в розмірі від 10%. [7, с. 42] Тому фінансове забезпечення транскордонного співробітництва варто розглядати як механізм, який при залученні порівняно невеликої частки власних коштів дає можливість залучити зовнішні фінансові ресурси і отримати значний соціально-економічний ефект в прикордонному регіоні.

Література

1. Буковецький М. Прикордонне співробітництво між країнами